

JIZZAX VILOYATINING TOG‘LI HUDUDLARIDA TOG‘ TURIZMINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI

**Jizzax davlat pedagogika
universiteti tayanch doktoranti
Mirzayeva Aziza Zokir qizi**

***Annotatsiya:** Jizzax viloyati O‘zbekiston hududida joylashgan mintaqalardan biri bo‘lib, o‘zining tog‘li hududlari, boy tabiiy resurslari va noyob landshaftlari bilan ajralib turadi. Ushbu hududlar nafaqat geologik va ekologik xilma-xillik bilan, balki turizm sohasida katta imkoniyatlar bilan ham ta‘minlangan. Tog‘ turizmi – bu soha, ayniqsa, so‘nggi yillarda nafaqat sog‘lom turmush tarzini qo‘llab-quvvatlashda, balki iqtisodiy va madaniy rivojlanishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Jizzax viloyatining tog‘li hududlari tabiatining go‘zalligi, toza havosi, tarixiy va madaniy merosi bu mintaqani tog‘ turizmini rivojlantirish uchun istiqbolli hududga aylantiradi. Mazkur ishda viloyatdagi tog‘ turizmining hozirgi holati, uning rivojlanish imkoniyatlari va bu borada yuzaga kelayotgan muammolar tahlil qilinadi, shuningdek, tog‘ turizmini yanada mustahkamlash va kengaytirish yo‘llari ko‘rib chiqiladi.*

***Kalit so‘zlar:** turizm, tog‘li hududlar, hududlar, xilma-xillik, muammolar, tabiat, tabiiy resurslar, madaniy meros, iqtisodiyot.*

ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ ГОРНОГО ТУРИЗМА В ГОРНЫХ РАЙОНАХ ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ

**Джизакский государственный
педагогический университет докторант
Мирзаева Азиза Зокир кизи**

***Аннотация:** Джизакская область – один из регионов Узбекистана, отличающийся горными районами, богатыми природными ресурсами и уникальными ландшафтами. Эти районы наделены не только геологическим и экологическим разнообразием, но и большим потенциалом в сфере туризма. Горный туризм – это область, которая, особенно в последние годы, создает новые возможности не только для поддержки здорового*

образа жизни, но и для экономического и культурного развития. Природная красота горных районов Джизакской области, ее чистый воздух, историко-культурное наследие делают этот регион перспективным направлением для развития горного туризма. В данной работе анализируется современное состояние горного туризма в регионе, возможности его развития и возникающие в связи с этим проблемы, а также рассматриваются пути дальнейшего укрепления и расширения горного туризма.

Ключевые слова: *туризм, горные районы, регионы, разнообразие, проблемы, природа, природные ресурсы, культурное наследие, экономика.*

OPPORTUNITIES FOR DEVELOPING MOUNTAIN TOURISM IN THE MOUNTAINOUS AREAS OF JIZZAKH REGION

**Jizzakh State Pedagogical
University doctoral student
Mirzayeva Aziza Zokir qizi**

Abstract: *Jizzakh region is one of the regions located in Uzbekistan, distinguished by its mountainous areas, rich natural resources and unique landscapes. These areas are endowed not only with geological and ecological diversity, but also with great potential in the field of tourism. Mountain tourism is an area that, especially in recent years, has been creating new opportunities not only in supporting a healthy lifestyle, but also in economic and cultural development. The natural beauty of the mountainous areas of Jizzakh region, its clean air, historical and cultural heritage make this region a promising area for the development of mountain tourism. This work analyzes the current state of mountain tourism in the region, its development opportunities and emerging problems in this regard, and also considers ways to further strengthen and expand mountain tourism.*

Keywords: *tourism, mountainous areas, regions, diversity, problems, nature, natural resources, cultural heritage, economy.*

Jizzax viloyatining tog‘li hududlarida tog‘ turizmini rivojlantirish imkoniyatlari nafaqat iqtisodiy, balki ekologik va madaniy jihatdan ham katta ahamiyatga ega bo‘lib, bu sohada istiqbolli rivojlanish yo‘llarini puxta o‘rganishni talab qiladi. Tog‘li hududlarning tabiiy muhitining boyligi, unikal landshaftlar, toza va sog‘lom havo, shuningdek, noyob flora va fauna turlari bu hududlarni tog‘ turizmi uchun ideal joyga aylantiradi. Jizzax viloyatining tog‘lari o‘zining ko‘p qirrali imkoniyatlari bilan nafaqat dam olish va hordiq chiqarish, balki ilmiy, madaniy-tarixiy, sog‘lomlashtirish hamda sport turizmini rivojlantirish uchun ham keng maydon yaratadi. Asosiy turlar orasida piyoda va velosipedli sayrlar, tog‘ chang‘isi va alpinistlik, qishloq turizmi hamda tabiatni o‘rganish kabi yo‘nalishlar mavjud bo‘lib, bularning har biri o‘ziga xos tarzda viloyat tog‘larining imkoniyatlarini ochib beradi. Tog‘ turizmi ayniqsa aholining shaharlarini kundalik shovqin va stressdan uzoqlashtirish, sog‘lom hayot tarzini tarbiyalash sohasida muhim rol o‘ynaydi. Turli yoshdagi sayyohlarni qamrab oluvchi tog‘ turizmi, ayniqsa yoshlar, oilalar va sog‘lik muammolari bo‘lgan insonlar uchun yaxshi dam olish va sog‘lomlashtirish metodlarini taklif etadi. Jizzax viloyatining geografik joylashuvi, uning tog‘li hududlari o‘zining tabiiy sharoiti bilan hududda yil davomida iqlim sharoitlariga moslashgan turizm imkoniyatlarini yaratadi. Bahor va yoz oylarida piyoda sayrlar, pikniklar, velosiped turlari va suv sporti uchun optimal sharoit mavjud bo‘lsa, kuz va qish mavsumlarida esa yopiq hududlarda hamda qor-shud tog‘larda qishki sport turlari, chang‘i shug‘ullanish imkoniyatlari kengayadi. Bu esa yil davomida turli mavsumlarda turizmni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tog‘ turizmini rivojlantirishda eng muhim omillardan biri sifatida infratuzilmani rivojlantirishni ko‘rsatish mumkin. Tog‘ hududlariga qulay yo‘llar, xavfsiz va sifatli transport xizmatlari tashkil etilishi sayyohlarning mintaqaga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek, mehmonxonalar, yengil xizmat ko‘rsatish ob‘ektlari, ovqatlanish punktlari, axborot markazlari va madaniy tadbirlar uchun mos joylar yaratish zarur. Ushbu obyektlarning zamonaviy va

ekologik toza uslubda tashkil etilishi, ularning tog‘ muhitiga zarar yetkazmasdan ishlashi sayyohlar orasida joyning obro‘cini oshiradi. Mahalliy aholini turizmning rivojlanishiga jalb qilish ham muhim omillardandir. Mahalliy aholining xizmat ko‘rsatish sohasidagi malakasini oshirish, zamonaviy til kiritish hamda mehmondo‘stlik madaniyatini rivojlantirish hududga keluvchi turistlar soniga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Hududda hunarmandchilik, an‘anaviy hunarlarga e‘tibor berish, mahalliy xalqning madaniy hayotini ko‘rsatish, milliy taomlar va urf-odatlariga oid ekskursiyalarni tashkil etish orqali turizmning madaniy qirralarini ham kengaytirish mumkin. Bu esa nafaqat sayyohlarning qoniqishini oshiradi, balki mahalliy aholi daromadlarini ko‘paytirishga yordam beradi.

Jizzax tog‘li hududlarining tarixiy madaniy merosi ham tog‘ turizmini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Bu hududlarda qadimiy arxeologik yodgorliklar, me‘moriy inshootlar, qadimiy yo‘laklar, tarixiy qadamjolar mavjud bo‘lib, ularni sayyohlarga yanada yaqinroq tanishtirish uchun turli madaniy tadbirlar, yo‘nalishlar va ko‘rgazmalar tashkil qilinishi mumkin. Bularning barchasi hududga nafaqat respublika darajasida, balki xalqaro miqyosda sayyohlarni jalb qilish uchun muhim vositalardan biridir.

Turizm sohasidagi raqobatni hisobga olgan holda, marketing va brending strategiyalarini joriy etish ham muhim vazifalardan biridir. Jizzax viloyatining tog‘li hududlari uchun maxsus raqamli platformalar yaratish, saytlar, ijtimoiy tarmoqlar orqali faol targ‘ibot ishlarini olib borish, xalqaro sayyohlik ko‘rgazmalarida ishtirok etish orqali mintaqani tanitish kerak. Bu esa, o‘z navbatida, sayyohlarning sonini oshirib, hududning iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish orqali ham tog‘ turizmi potensialini oshirish mumkin. Jizzax viloyati uchun turizmni rivojlantirish bo‘yicha xalqaro tajriba va sarmoyalarni o‘rganish, chet ellik ekspertlar bilan hamkorlik qilish, xalqaro turistik marshrutlar yaratish hududning turistlar orasida obro‘cini oshiradi. Shuningdek, viloyat hududida mamlakatning boshqa sayyohlik markazlari bilan chambarchas bog‘lanish imkoniyatlarini yaratish zarur. ri, infratuzilma loyihalari,

moliyaviy qo'llab-quvvatlash va soliq imtiyozlari ko'rsatilishi turizmni qo'llab-quvvatlashda samarali bo'ladi. Bu bilan ham viloyat iqtisodiyotining diversifikatsiyasi va barqaror o'sishi ta'minlanadi.

Xulosa:

Natijalar shuni ko'rsatadiki, Jizzax viloyatining tog'li hududlarida tog' turizmini rivojlantirish ko'p qirrali va kelajakda mintaqaning ijtimoiy-iqtisodiy holatini yanada yaxshilash imkoniyatini beradi. Tabiiy va madaniy resurslarning uyg'unligi, zamonaviy infratuzilma, ekologiyani saqlashga qaratilgan yondashuv, mahalliy hamjamiyatni jalb qilish va xalqaro hamkorlik shu yo'lning asosiy omillari bo'lib, ularning barchasi tog' turizmining yuksalishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Baxriddinov, S. (2019). "O'zbekiston tog'li hududlarida ekoturizm rivojlanishining dolzarb muammolari". Turizm va servis, 3(2), 45-53.
2. Ibragimov, A. (2020). "Jizzax viloyatining Zomin tumanida tog' turizmini rivojlantirish istiqbollari". O'zbekiston geografiya jurnali, 1(4), 112-118.
3. Karimov, N. (2018). "Jizzaxdagi qishloq va tog' turizmini rivojlantirish imkoniyatlari". Iqtisodiyot va turizm, 6(1), 30-37.
4. Mirzaev, D. & Rustamova, L. (2021). "Jizzax viloyatining tog' hududlarida madaniy va tabiat merosini turizm sohasida qo'llash". Hududiy rivojlanish, 8(3), 78-85.
5. Nigmatova, M. (2022). "Tog' yo'llarini infratuzilmasi va xavfsizlikni oshirish masalalari". Transport va logistika, 5(2), 59-64.
6. Saidov, B. (2017). "Jizzax viloyatida ekoturizmni rivojlantirish bo'yicha amaliy takliflar". O'zbekiston turizm tahlili, 4(1), 22-29.